

”Det som sticker ut för mycket har inte en chans i dag”

Foto: GK Film

[Dunderklumpen](#) har 40 år på nacken men trollbinder ännu. Film i skolan har träffat tecknaren, animatören och regissören Per Åhlin och pratat om hur det går till att göra en animerad film utan manus, om sagans tidlöshet och om vår tids brist på mångfald inom barnfilmen.

INTERVJU: MALENA JANSON

Per Åhlin är inte ”bara” den svenska animationens nestor, han är därtill ett av vårt lands verkliga genier. I betydelsen en av de ytterst få konstnärer som utan att kompromissa med kvalitet eller personlig särprägel till synes problemfritt rört sig mellan olika uttrycksformer – från reklambilder via bokomslag till långfilm. Och längs vägen därtill skapat en rad tidlösa klassiker: *I huvet på en gammal gubbe*, *Karl-Bertil Jonssons julafton*, *Resan till Melonia*.

Samt, inte minst, *Dunderklumpen*, den på sin tid tekniskt banbrytande filmen som hade premiär 1974 och nu ingår i Svenska Filminstitutets satsning på det nydigitaliserade svenska

barnfilmsarvet. Berättelsen om det snälla trollet som rövar och blåser liv i några leksaker och pojken Jens jakt på det brokiga sällskapet genom den ljusa, jämtländska midsommarnatten skrevs av Beppe Wolgers och trollbinder än i dag barn från fyra år och uppåt.

Jag frågar Per Åhlin, i dag 82 år, hur det kommer sig att *Dunderklumpen* än i dag, 40 år efter premiären, älskas av ständigt nya barn.

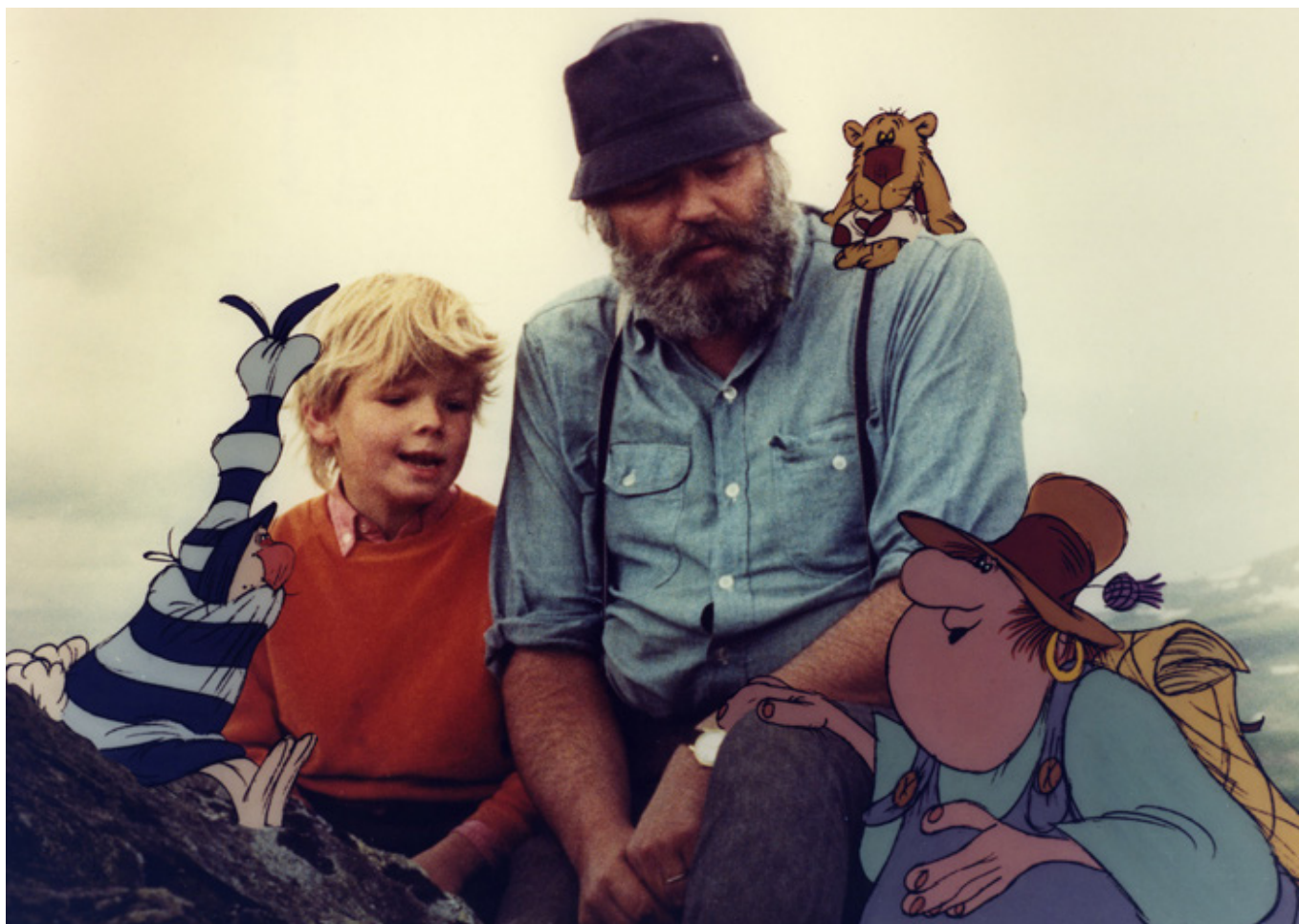
– Jag tror att det beror på att det är en saga. Filmens teman är så tidlösa att den lika gärna kunnat vara 100 år. Dessutom så har animerad film ofta en väldigt lång livslängd.

Har du några särskilt starka minnen från filminspelningen?

– Det var väldigt speciellt första gången jag kom upp till Jämtland, till Ströms Vattudal, där filmen spelades in. Jag hade aldrig varit så långt norrut och blev fullständigt bergtagen av landskapet och människorna.

Det var ju nytt och tekniskt mycket avancerat att blanda spelfilm och animation som ni gjorde. Var det en svår process?

– Ja, det måste man säga. Vi höll på i flera år: filmade i Jämtland, tecknade i min studio i Hököpinge i Skåne och gjorde efterarbetet i London. Det hela

Jens Wolgers tillsammans med pappa Beppe med flera i *Dunderklumpen*. Foto: GK Film

komplikerades också av att det inte fanns något färdigt manus, utan mycket improviserades fram vilket egentligen är vansinne när man sysslar med animerad film!

Skulle en film som *Dunderklumpen* kunna göras i dag, tror du?

– Tekniskt skulle det ju inte vara några problem, även om den nog skulle bli dyr. Men det skulle nog vara svårt att sälja in idén till producenter och finansärer, särskilt om man inte har ett helt

utmejslat manus. Tyvärr satsar man så mycket på remakes i dag, det som stickar ut för mycket har inte en chans.

Är det din bild av den svenska barnfilmen av i dag?

– Jag vill ju inte gnälla, det görs ju mycket animerad film i dag, men nästan allt görs för de minsta barnen. Jag skulle gärna se film för andra åldersgrupper också, se mer mångfald.

Vad arbetar du själv med just nu?

– Just nu rotar jag faktiskt mest i gamla grejer. Pennfilm har ett långfilmsprojekt på gång men jag är inte så involverad i det.

Jag har dock svårt att tro att Per Åhlin pensionerat sig. I Elisabet Lysanders nyutkomna bok *Per Åhlin – bildmakare och animatör* säger han följande apropå åldrande: ”Egentligen borde man väl vara nöjd vid min ålder ... och slå sig till ro och spela bingo och sånt där. Men det kan inte jag. Det går inte.”

Per Åhlin (f. i Hofors 1931) filmografi i litet urval:

- *Karl-Bertil Jonssons julafton* (regi, 1975)
- *Ronja Rövardotter* (kostym, specialeffekter, design av rumpnissar och vildvittror, 1984)
- *Resan till Melonia* (manus, regi och design, 1989)
- *Emil och Ida i Lönneberga* (regi, 2013)

3 barnfilmer som varit viktiga för Per Åhlin:

- *Snövit och de sju dvärgarna* (Disney Productions, 1937)
- *Pinocchio* (Disney Productions, 1940)
- *Kalles klätterträd*, *Farbrorn som inte ville va' stor*, *Magister Flykt* och andra filmer av den så kallade POJ-gruppen (Peter Cohen, Olle Landström och musik av Jojje Wadenius, 70-tal)

Det svenska barnfilmsarvet – en skattkista att ösa ur

Med start 2014 kommer en rad filmer ur den svenska barn- och ungdomsfilmshistorien att tillgängliggöras i nyrestaurerade och digitaliserade kopior som blir tillgängliga för skolbio.

Mer om Filminstitutets digitaliseringsprojekt, filmerna och hur du bokar dem kan du läsa på www.sfi.se/filmiskolan